

Modern international financial legal order: topical issues and ways of reforming

Сучасний міжнародний фінансовий правопорядок:
актуальні проблеми та шляхи реформування

Oksana Vaitsekhovska

Key words:

international financial law, global financial organization, international financial standards.

Ключові слова:

міжнародний фінансовий правопорядок, глобальна фінансова організація, міжнародні фінансові стандарти.

Постановка проблеми. Світова фінансова криза 2008 року в черговий раз продемонструвала недоліки інституційної та міжнародно-правової складових частин міжнародного фінансового правопорядку. Швидкі темпи фінансової глобалізації та пов'язана з цим взаємозалежність національних фінансових систем зумовили необхідність посилення міждержавної координації в напрямі мінімізації загроз системних ризиків. Наявні натепер особливості міжнародного фінансового права (значна кількість «м'яких» норм) та відсутність єдиного глобального регулятора в міжнародній фінансовій системі вимагають вироблення особливих підходів до реформування міжнародного фінансового правопорядку в напрямі підвищення його стабільності.

Стан дослідження проблеми. Проблеми міжнародного фінансового правопорядку в умовах сучасної глобалізації у вітчизняній міжнародно-правовій науці майже не досліджувались. У західних наукових колах цій проблематиці приділялась увага такими науковцями, як: К. Брамер (C. Brummer)¹, В. Блекмор (V. Blackmore), І. Джіпес (E. Jeapes)², І. Феран (E. Ferran), К. Александр (K. Alexander)³, Дж. Ітвел (J. Eatwell), Л. Тейлор (L. Taylor)⁴, К.В. Ебот (K.W. Abbott), Д. Снайдел (D. Snidal)⁵, Р. Дгумейл (R. Dhumale)⁶, Д.В. Арнер (D.W. Arner), М.В. Тейлор (M.W. Taylor)⁷, Б. Айхенгрін (B. Eichengreen), Р. Болдвін (R. Baldwin)⁸, Т. Едамс (T. Adams), Д. Родрік (D. Rodrik)⁹.

Метою статті є правовий аналіз основних проблем сучасного міжнародного фінансового правопорядку та вироблення пропозицій щодо його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Останні світові фінансові кризи виявили недоліки інституційної та нормативно-правової складових частин сучасного міжнародного фінансового правопорядку – відсут-

¹ Brummer C. How International Financial Law Works (and How it Doesn't). The Georgetown Law Journal. 2011. No. 11–15. P. 57–327.

² Vanessa Blackmore & Esther Jeapes, The Global Financial Crisis: One Global Regulator or Multiple Regulators? 4 Capital Markets L.J. P. 112, p. 118. 2009.

³ Eili's Ferran & Kern Alexander. Soft Institutions and Hard-Edged Power: What Role for the European Systemic Risk Board? University of Cambridge Faculty of Law Research Paper. 2010. No. 36. ELR. Pp. 751–776. URL: <http://ssrn.com/abstract=1676140>.

⁴ John Eatwell & Lance Taylor, Global Finance at Risk: The Case for International Regulation. New York : The New Press; Reprint edition. 2000. 272 p. URL: <https://www.amazon.com/Global-Finance-Risk-International-Regulation/dp/1565846389>.

⁵ Kenneth W. Abbott & Duncan Snidal. Hard and Soft Law in International Governance. International Organization. 2000. Vol. 54, No. 3. Pp. 421–456. URL: <https://www.jstor.org/stable/2601340>.

⁶ Kern Alexander, Rahul Dhumale & John Eatwell. Global Governance of Financial Systems: The International Regulation of Systemic Risk. New York : Oxford University Press, 2006. URL: <https://www.worldcat.org/title/global-governance-of-financial-systems-the-international-regulation-of-systemic-risk/oclc/62288184/viewport>.

⁷ Douglas W. Arner & Michael W. Taylor. The Global Financial Crisis and the Financial Stability Board: Hardening the Soft Law of International Financial Regulation? Working Paper 2009. No. 6. URL: <http://law.hku.hk/aifl/research/documents>.

⁸ Barry Eichengreen & Richard Baldwin. What G20 Leaders Must Do to Stabilise Our Economy and Fix the Financial System. London: Centre for Economic Policy Research, 2008. URL: https://voxeu.org/sites/default/files/file/G20_Summit%20vox.pdf.

⁹ Dani Rodrik. A Plan B for Global Finance. The Economist. 2009. Mar. 12. URL: <http://drodrik.scholar.harvard.edu/files/dani-rodrik/files/plan-b-global-finance.pdf>.

ність належного ступеня системної взаємоузгодженості як міжнародних фінансових інституцій, які здійснюють регулювання та координацію в цій сфері, так і міжнародно-правових фінансових норм, що містяться в джерелах різного походження та юридичної сили.

У сучасному міжнародному фінансовому правопорядку регулювання в сфері фінансів розподілене між міжнародними фінансовими інституціями різного правового статусу та функціонального спрямування, а на території держав – між державними регуляторами. Відповідно, ступінь дотримання міжнародних фінансових стандартів учасниками фінансових правовідносин залежить від значної кількості координаційних механізмів (на міжнародному та національному рівнях), які забезпечують моніторинг та обмін інформацією. У горизонтальних («мережевих») відносинах між фінансовими інституціями глобальної фінансової системи проявляється один із системних недоліків – зв'язки між ними є слабкими, що ставить під загрозу підготовку та поширення інформації¹⁰.

Вказана специфіка інституційної складової частини міжнародного фінансового правопорядку, проєктуючись на міжнародне фінансове право, зумовлює таку його особливість. Через диференціацію правових фінансових норм на «тверді» і «м'які» (залежно від походження та інших чинників) та різного їх співвідношення в інститутах міжнародного фінансового права створилась певного роду неоднорідність: одним інститутам притаманна концентрація договірних норм, зокрема внаслідок низки укладених двосторонніх (наприклад, міжнародне податкове право) або багатосторонніх міжнародних договорів (наприклад, міжнародне валютне право¹¹). В інших сферах міжнародного фінансового правопорядку домінують «м'які» норми, як приміром у сфері пруденційного нагляду, де регулювання переважно здійснюється актами Базельського комітету з банківського нагляду¹². Це призвело до різної «ваги» зобов'язань держав у різних сферах міжнародного співробітництва з фінансових питань.

Недоліки інституційної та нормативно-правової частин міжнародного фінансового правопорядку тісно взаємопов'язані і взаємозумовлені. Їх усунення шляхом **реформування** міжнародного фінансового правопорядку також потребує одночасних змін як у нормативній, так і в інституційній його частинах.

Одним із напрямів мінімізації недотримання країнами міжнародних фінансових стандартів через недостатню прозорість та обмін інформацією між відповідними державними регуляторами є *вдосконалення міжнародного інституційно-правового механізму моніторингу*. Оскільки в міжнародному фінансовому праві багато норм міститься в джерелах зі слабкою зобов'язуючою силою, набуває неабиякої важливості (в контексті примусу держав до виконання міжнародних фінансових стандартів) питання вдосконалення механізму контролю. Натепер такий контроль здійснюється за допомогою відповідних перевірок міжнародними фінансовими інституціями, які за своєю періодичністю є напіврегулярними, а за обсягом не володіють всебічним характером. Більш ретельні і всебічні перевірки на практиці переважно є добровільними. І в тому, і в іншому разі контроль за виконанням зауважень після таких перевірок є слабким та часто носить «одноразовий» аналіз фінансової системи країни. На думку К. Брамера, такі особливості контролю свідчать про «необхідність як стандартизації, так і інтенсифікації нагляду за слабо застосовними інструментами»¹³.

Першим і одним з найважливіших елементів механізму контролю є порядок оприлюднення оцінок фінансового сектору та звітів про дотримання міжнародних фінансових стандартів тими країнами, в яких масштаб національного фінансового ринку є таким, що потенційно становить системні ризики для міжнародної фінансової системи та світової економіки в цілому. Світові фінансові центри являють собою об'єднання кредитних та банківських організацій, що знаходяться у найбільших містах світу (Нью-Йорк, Лондон, Токіо, Париж та інші¹⁴). Фінансовий капітал, сконцентрований на таких національних фінансових ринках, становить суттєвий відсоток від світового фінансового капіталу, а їх учасники мають приналежність до різних країн і тому виступають «передавальним» елементом поширення фінансових криз.

¹⁰ Brummer C. How International Financial Law Works (and How it Doesn't). The Georgetown Law Journal. 2011. No. 11–15. P. 315.

¹¹ Статті Угоди Міжнародного валютного фонду від 22.07.1944. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_921/page.

¹² Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems. 2010. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf>; Basel III: the net stable funding ratio. 2014. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d295.pdf>; Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools. 2013. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs238.pdf>; Minimum capital requirements for market risk. 2019. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d457.pdf>; Basel III: Finalising post-crisis reforms. 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.pdf> та інші.

¹³ Brummer C. How International Financial Law Works (and How it Doesn't). The Georgetown Law Journal. 2011. No. 11–15. P. 316.

¹⁴ Давыдова Е.Ю., Блошенко К.В. Мировые финансовые центры: формирование в современных условиях. Территория науки. 2017. № 5. С. 87–88

Оприлюднення звітів щодо виконання міжнародних фінансових стандартів країнами, чії фінансові ринки потенційно можуть створювати системні ризики для міжнародної фінансової системи, є виправданим та доцільним способом покращення моніторингу міжнародного фінансового правопорядку. Такий підхід був ухвалений Радою з фінансової стабільності, члени якої зобов'язались піддавати відповідним експертним перевіркам фінансові сектори своїх країн, і у разі неналежного виконання міжнародних фінансових стандартів використовувати результати перевірок як один з доказів такого невиконання¹⁵.

Більш перспективний підхід здійснення фінансового моніторингу був запропонований Міжнародним валютним фондом у 2010 році в рамках Програми оцінки фінансового сектору¹⁶ (Financial Sector Assessment Program – FSAP). Виконавча рада МВФ ухвалила моніторинг фінансової стабільності в рамках FSAP для країн-членів з системно значимими фінансовими секторами як регулярну й обов'язкову частину нагляду. До країн з системно важливими фінансовими секторами Фондом було віднесено 25 юрисдикцій, які включали 15 країн-членів G 20, що охоплюють 90% світової фінансової системи¹⁷. Здійснення такої оцінки передбачалось кожні п'ять років (наприклад, «Сполучені Штати: публікація документації програми оцінки фінансового сектору»¹⁸). Недоліком такого моніторингу є занадто тривалий термін між перевірками, за якого фінансовий ринок країни може кардинально змінити як свої показники, так і спектр фінансових інструментів. Тому вбачається, що в FSAP необхідно зменшити періодичність моніторингу до шести місяців для країн, чії фінансові сектори містять потенційні системні ризики для міжнародної фінансової системи, та проводити перевірки всіх інших країн раз у п'ять років.

Вбачається доцільним закріплення в статті IV Статуту МВФ вимоги щодо обов'язкового моніторингу в рамках Фонду країн-членів, чії фінансові сектори містять потенційні системні ризики. Це дасть можливість: 1) здійснювати моніторинг у порядку виконання обов'язкової норми незалежно від бажання уряду; 2) сприяти більш ретельному виконанню цими країнами міжнародних фінансових стандартів; 3) здійснювати перевірку якості та ефективності міжнародних фінансових стандартів на практиці (у разі потреби їх корегувати); 4) Фонду та РФС отримувати постійну інформацію про появу нових фінансових інструментів в юрисдикціях країн, що перевіряються, та дасть змогу оновлювати міжнародні фінансові стандарти у відповідності до нових викликів практики; 5) виявляти на початкових етапах появу системних ризиків та вчасно застосовувати комплекс заходів щодо їх мінімізації, що сприятиме попередженню фінансових криз; 6) виявляти індивідуальні особливості та специфіку системних ризиків для кожної країни окремо.

Результати моніторингу мають обговорюватись на засіданнях Ради з фінансової стабільності, в результаті яких мають прийматися висновки по кожній країні. Відповідні списки рейтингів країн із зазначеними коефіцієнтами дотримання ними міжнародних фінансових стандартів мають публікуватись. К. Брамер пропонує не тільки включити до статті IV Статуту МВФ обов'язкові перевірки оцінки фінансового сектору та опублікування звітів, але й встановити проведення регулярних перевірок як обов'язкову умову членства в МВФ, надавши цій нормі максимально імперативного значення. За таких умов міжнародним фінансовим стандартам, зазначає науковець, буде надана більша юридична сила і вони стануть невід'ємною частиною процесу прийняття нормативно-правових рішень¹⁹.

Наступним важливим питанням є *дотримання країнами міжнародних фінансових стандартів* (оскільки їх повне дотримання є добровільним). Держави, володіючи фінансовим суверенітетом, на свій розсуд вирішують, якою мірою їх законодавство буде відповідати рекомендованим фінансовим стандартам. Винятки становлять випадки, коли правила однієї юрисдикції загрожують глобальній безпеці чи фінансовій стабільності міжнародної спільноти (наприклад, у сферах щодо відмивання грошей, нерегульованої міжнародної торгівлі тощо). У таких випадках міжнародне співтовариство може вдається до заходів впливу. В інших випадках, коли міжнародні фінансові стандарти не дуже підходять економічній реальності конкретної країни, вона може дотримуватись свого індивідуального шляху фінансово-економічного розвитку.

Вбачається, що в такому разі важливим є закріплення у відповідних міжнародних нормативно-правових актах положення, яке б зобов'язувало таку країну розкривати для публічного доступу інформацію

¹⁵ Mandate. Fin. Stability Bd. URL: <http://www.financialstabilityboard.org/about/mandate.htm>.

¹⁶ International Monetary Fund. Integrating Stability Assessments Under the Financial Sector Assessment Program into Article IV surveillance 23–24. 2010. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/14/01/49/pr10357>.

¹⁷ International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/14/01/49/pr10357>.

¹⁸ United States: Publication of Financial Sector Assessment Program Documentation – Detailed Assessment of Observance of IAIS Insurance Core Principles. May 2010 IMF Country Report No. 10/126. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/14/01/49/pr10357>.

¹⁹ Brummer C. How International Financial Law Works (and How it Doesn't). The Georgetown Law Journal. 2011. No. 11–15. P. 318.

про такі відхилення від міжнародних фінансових стандартів. Закріплення такої норми дасть можливість: 1) міжнародним фінансовим інституціям володіти статистичною інформацією щодо країн, які не застосовують міжнародні фінансові стандарти, та вивчати причини такого незастосування; 2) іншим країнам, що укладають двосторонні договори з такими країнами, мати доступ до цієї інформації; 3) приватним господарюючим суб'єктам обирати контрагентів з тієї юрисдикції, де стандарти застосовуються (чи навпаки).

Ще одним важливим напрямом посилення ефективності норм міжнародного фінансового права є покращення функціональності інформації, що міститься в звітах з моніторингу. Оскільки проведення експертами міжнародних фінансових організацій перевірок фінансового сектору країн потребує відповідних матеріальних витрат та залучення фахівців високого рівня, такий моніторинг має нести максимальну користь для всіх учасників міжнародного фінансового правопорядку та приватного фінансового ринку. Інформація за результатами перевірки має бути деталізована за певними критеріями, тобто структурована таким чином, щоб кожний учасник фінансового ринку незалежно від виду своєї фінансової діяльності міг отримати для себе корисну інформацію щодо виконання в цій юрисдикції міжнародних фінансових стандартів у тій сфері, яка його цікавить, і ступінь такого виконання.

Інформація у звітах з моніторингу фінансового сектору країн має містити: 1) загальний коефіцієнт виконання міжнародних фінансових стандартів (комплексний показник), який характеризує ступінь виконання в цілому (наприклад, у відсотках); 2) коефіцієнт виконання стандартів по кожному виду фінансової діяльності (наприклад, банківський сектор, сфера обігу цінних паперів, валютний режим тощо); 3) коефіцієнт виконання окремих найбільш важливих стандартів (наприклад, прозорість, достатність статутного капіталу банків, перевірка кінцевих бенефіціарів транскордонних переказів та інше). Така структура звіту оцінки фінансового сектору країн дасть можливість поінформувати інвесторів та країн-партнерів про нормативно-правове регулювання фінансового сектору відповідних країн та отримати відносно точну оцінку рівня можливого ризику у разі капіталовкладень (яка зазвичай включається в обґрунтування інвестиційного рішення).

Оцінку фінансового сектору можуть здійснювати органи держав чи приватні інституції. Проте першим притаманна упередженість в оцінці свого фінансового сектору через конкурентні причини та конфлікт національних інтересів, а другі не уповноважуються на це міжнародною спільнотою (а тому не будуть користуватись авторитетністю). Тому єдиним авторитетним у міжнародному фінансовому правопорядку органом у сфері оцінювання фінансового сектору країн може бути міжнародна фінансова організація (наприклад, МВФ), яка порівняно з міжнародними фінансовими інституціями неформального характеру більш компетентна та володіє більшими ресурсами для цього (кадровими і матеріальними). На порядок денний знову виступає необхідність створення центру координації фінансової сфери міжнародної спільноти – глобальної фінансової інституції. Це питання досить жваво обговорюється в західних наукових колах²⁰.

Потреба у посиленні централізації інституційно-правового механізму міжнародного фінансового правопорядку також спостерігається у сфері оприлюднення інформації про фінансові сектори країн. Має місце така ситуація: міжнародні фінансові інституції, діяльність яких спрямована на вирішення окремих завдань у фінансовій сфері, на своїх офіційних сайтах висвітлюють інформацію про відповідний сектор фінансової сфери країни в межах своєї вузькоспеціалізованої предметної діяльності. У результаті для того щоб отримати комплексну інформацію про фінансовий сектор країни, її необхідно шукати по різних інформаційних джерелах інституцій. Зокрема, питання відповідності міжнародним валютним стандартам законодавства країни, а також її участь у тій чи іншій програмі фінансування МВФ – на сайті МВФ²¹; інформацію з дотримання міжнародних стандартів у банківській сфері – на сайті Базельського комітету з банківського нагляду²²; окрема інформація щодо національних стандартів у сфері обігу цінних паперів – на сайті

²⁰ Kern Alexander, Rahul Dhumale & John Eatwell. *Global Governance of Financial Systems: The International Regulation of Systemic Risk*. New York : Oxford University Press, 2006. P. 165. URL: <https://www.worldcat.org/title/global-governance-of-financial-systems-the-international-regulation-of-systemic-risk/oclc/62288184/viewport>; Douglas W. Arner & Michael W. Taylor. *The Global Financial Crisis and the Financial Stability Board: Hardening the Soft Law of International Financial Regulation?* Working Paper 2009. No. 6. URL: <http://law.hku.hk/aiifl/research/documents>; Kenneth W. Abbott & Duncan Snidal. *Hard and Soft Law in International Governance*. International Organization. 2000. Vol. 54, No. 3. P. 437. URL: <https://www.jstor.org/stable/2601340>; Dani Rodrik. *A Plan B for Global Finance*. *The Economist*. 2009. Mar. 12. URL: <http://drodrik.scholar.harvard.edu/files/dani-rodrik/files/plan-b-global-finance.pdf>; Brummer C. *How International Financial Law Works (and How it Doesn't)*. *The Georgetown Law Journal*. 2011. No. 11–15. P. 311–327.

²¹ International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/external/index.htm>.

²² Basel Committee Charter. URL: <https://www.bis.org/bcbs/charter.htm>.

Міжнародної організації комісій з цінних паперів²³ і т.д. Це свідчить про необхідність створення єдиного офіційного централізованого інформаційного джерела, який б оприлюднював комплексну достовірну інформацію про фінансові сектори країн.

Тому після проведення зазначених вище поступових змін якісних характеристик міжнародних фінансових стандартів та посилення взаємоузгодженості наявних міжнародних фінансових інституцій реформування фінансового правопорядку в остаточному вигляді має завершитись макроструктурними змінами регуляторного середовища – створенням глобальної фінансової інституції²⁴ та прийняттям єдиного кодифікованого фінансового акта у формі багатосторонньої конвенції. Прийняття єдиного акта дасть можливість: 1) об'єднати в один документ основні принципи сучасного міжнародного фінансового права, порушення яких є загрозою для стабільного функціонування міжнародної фінансової системи; 2) систематизувати основні міжнародні фінансові стандарти, які натеper містяться в різноманітних міжнародних документах різної юридичної сили. Можливо допустити, що таким кодифікаційним актом (як варіант) може виступити статут глобальної фінансової організації.

Висновки. До основних напрямів вдосконалення міжнародного фінансового правопорядку належать: 1) трансформування міжнародного інституційно-правового механізму моніторингу шляхом його стандартизації; 2) проведення обов'язкового моніторингу країн-членів, чиї фінансові сектори містять потенційні системні ризики для міжнародної фінансової системи; 3) сприяння дотриманню країнами міжнародних фінансових стандартів шляхом закріплення вимоги розкривати країною для публічного доступу інформацію щодо запланованих відхилень від стандартів; 4) покращення функціональності інформації, що міститься в звітах з моніторингу фінансового сектору країни шляхом її деталізації; 5) обов'язкове опублікування інформації про фінансовий сектор кожної країни.

Реформування макроструктурного характеру міжнародного фінансового правопорядку потребує: 1) глобальної централізації інституційної системи міжнародного фінансового правопорядку шляхом створення глобальної фінансової інституції; 2) глобальної кодифікації нормативно-правової складової частини міжнародного фінансового правопорядку (міжнародного фінансового права) шляхом прийняття єдиного кодифікаційного фінансового акта у формі багатосторонньої конвенції.

Анотація

У статті проаналізовані основні недоліки інституційної та нормативно-правової складових частин міжнародного фінансового правопорядку. Сформульовані пропозиції щодо їх мінімізації шляхом вдосконалення міжнародного інституційно-правового механізму моніторингу, покращення якості міжнародних фінансових стандартів та функціональної інформації змісту звітів з моніторингу країн, а також закріплення обов'язкових вимог стосовно їх оприлюднення.

Summary

The paper analyzes the main shortcomings of institutional and regulatory constituents of the international financial legal order. The proposals to minimize them by improving the international institutional and legal monitoring mechanism, raising the quality of international financial standards and functional information of the content of country monitoring reports, as well as securing the mandatory requirements for their publication are formulated.

²³ International Organization of Securities Commissions. URL: <https://www.iosco.org/>.

²⁴ Більш детально див.: Вайцеховська О.Р. Інституційні основи міжнародного фінансового правопорядку: шляхи вдосконалення. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 5.

Використана література:

1. Brummer C. How International Financial Law Works (and How it Doesn't). *The Georgetown Law Journal*. 2011. No. 11–15. P. 257–327.
2. Vanessa Blackmore & Esther Jeapes. The Global Financial Crisis: One Global Regulator or Multiple Regulators? *4 Capital Markets L.J.* Pp. 112, 118. 2009.
3. Eili's Ferran & Kern Alexander. Soft Institutions and Hard-Edged Power: What Role for the European Systemic Risk Board? *University of Cambridge Faculty of Law Research Paper*. 2010. No. 36. ELR. P. 751–776. URL: <http://ssrn.com/abstract=1676140>.
4. John Eatwell & Lance Taylor, *Global Finance at Risk: The Case for International Regulation*. New York : The New Press; Reprint edition. 2000. 272 p. URL: <https://www.amazon.com/Global-Finance-Risk-International-Regulation/dp/1565846389>.
5. Kenneth W. Abbott & Duncan Snidal. Hard and Soft Law in International Governance. *International Organization*. 2000. Vol. 54, No. 3. pp. 421–456. URL: <https://www.jstor.org/stable/2601340>.
6. Kern Alexander, Rahul Dhumale & John Eatwell. *Global Governance of Financial Systems: The International Regulation of Systemic Risk*. New York : Oxford University Press, 2006. URL: <https://www.worldcat.org/title/global-governance-of-financial-systems-the-international-regulation-of-systemic-risk/oclc/62288184/viewport>.
7. Douglas W. Arner & Michael W. Taylor. The Global Financial Crisis and the Financial Stability Board: Hardening the Soft Law of International Financial Regulation? *Working Paper 2009*. No. 6. URL: <http://law.hku.hk/aiifl/research/documents>.
8. Dani Rodrik. A Plan B for Global Finance. *The Economist*. 2009. Mar. 12. URL: <http://drodrik.scholar.harvard.edu/files/dani-rodrik/files/plan-b-global-finance.pdf>.
9. Barry Eichengreen & Richard Baldwin. *What G20 Leaders Must Do to Stabilise Our Economy and Fix the Financial System*. London : Centre for Economic Policy Research, 2008. URL: https://voxeu.org/sites/default/files/file/G20_Summit%20vox.pdf.
10. Статті Угоди Міжнародного валютного фонду від 22.07.1944. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_921/page.
11. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems. 2010. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf>.
12. Basel III: the net stable funding ratio. 2014. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d295.pdf>.
13. Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools. 2013. URL: <https://www.bis.org/publ/bcbs238.pdf>.
14. Minimum capital requirements for market risk. 2019. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d457.pdf>.
15. Basel III: Finalising post-crisis reforms. 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.pdf>.
16. Давыдова Е.Ю., Блошенко К.В. Мировые финансовые центры: формирование в современных условиях. *Территория науки*. 2017. № 5. С. 87–91
17. Mandate. Fin. Stability Bd. URL: <http://www.financialstabilityboard.org/about/mandate.htm>.
18. International Monetary Fund. Integrating Stability Assessments Under the Financial Sector Assessment Program into Article IV surveillance 23–24 2010. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/14/01/49/pr10357>.
19. United States: Publication of Financial Sector Assessment Program Documentation – Detailed Assessment of Observance of IAIS Insurance Core Principles. May 2010 IMF Country Report No. 10/126. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/14/01/49/pr10357>.

Oksana Vaitsekhovska,

Candidate of Law Sciences,

*Associate Professor at the Department of European and Comparative Law
Law Faculty*

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University